

Tulevaisuuden
lastensuojelu

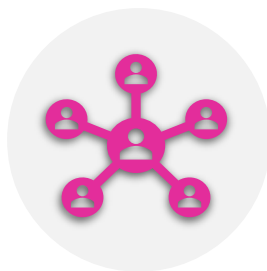
Monialainen lastensuojelu – hanke 2021-2022 Itäisellä Uudellamaalla

Katarina Fagerström VM, sosiaalityöntekijä, psykoterapeutti VET

Tulevaisuuden SoTe, THL 11.10.2023

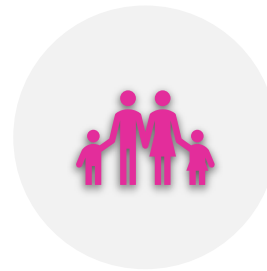
Mitä monitoimijaisesta päihdetyöstä on opittu?

Tarvitsemme:

Kumppanuutta

- poislähtämisen sijaan rajoja ylittävää yhdessä tekemistä

Huomion kiinnittämistä vanhempiin ja verkostoon

Pysähtymistä ja juurisyiden etsimistä

- päihteiden käyttö on usein ilmiöire jostakin muusta

Luottamusta omaan osaamiseen

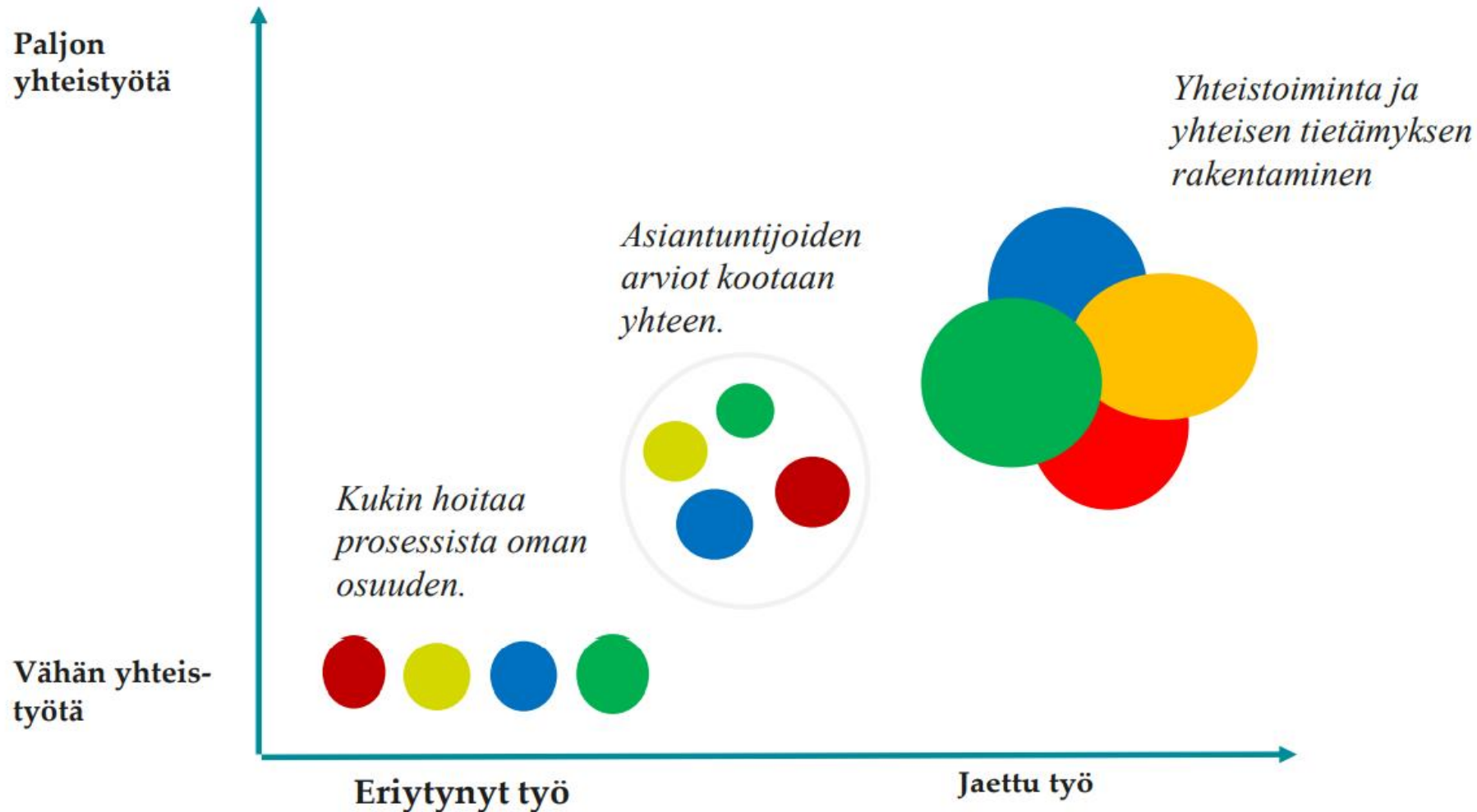
– kohtaaminen ja vuorovaikutus on osaltaan myös päihdetyötä

Uudet yhdyspinnat – rajojen ylitys

- **Kulttuurinen rajojen ylitys:** ammattilainen rohkaistuu perehtymään toisen alan toimintakulttuuriin ja työtapoihin ja haluaa oppia niistä.
- **Asenteellinen rajojen ylitys:** edellyttää rohkeutta katsoa asioita uudesta perspektiivistä sekä kykyä kyseenalaistaa aiempia oletuksia ja uskomuksia.
- **Ammatillinen rajojen ylitys:** *moniammatillisen työn ydintä* → näemme toisten ammattilaisten osaamisen oman ammattikunnan taitoja täydentävänä osaamisena. Tällöin kunkin ammattilaisen osaamista halutaan *aidosti jakaa ja hyödyntää* yli ammattirajojen.
- **Rakenteellisesta rajanylityksestä** voidaan puhua silloin, kun organisaation johto luo tarkoituksenmukaiset edellytykset moniammatilliselle työskentelylle siten, että eri yksiköiden erilaiset säännöt eivät asettuisi hyvän yhteistyön esteeksi.

(Kekoni ym. 2019. / Mönkkönen & Kekoni 2020)

Moniammatillinen työn kehitys yhteistyön määrän ja jaetun työn näkökulmasta

Päihteillä oireilevan nuoren kohtaaminen

-Tukea vanhemmille ja
kasvattajille kun nuori
haastaa ja provosoi

Luja, läsnäoleva,
päätäväinen ja aktiivinen
aikuisuus

Väkivallaton
vastarinta – NVR
lähestymistapaa
on maailmalla
sovellettu:

Kouluissa

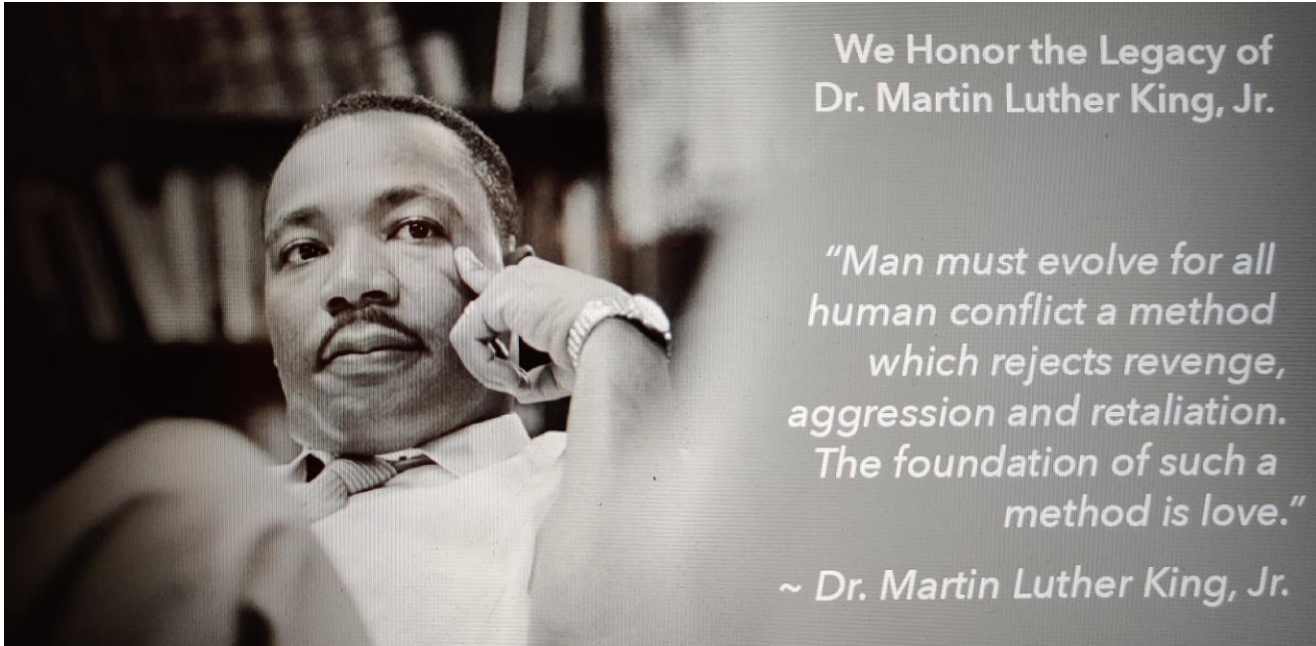
Lastensuojelussa; lastensuojelulaitoksissa,
sijaishuollossa

Lasten- ja nuorisopsykiatriassa

NEPSY valmennuksessa

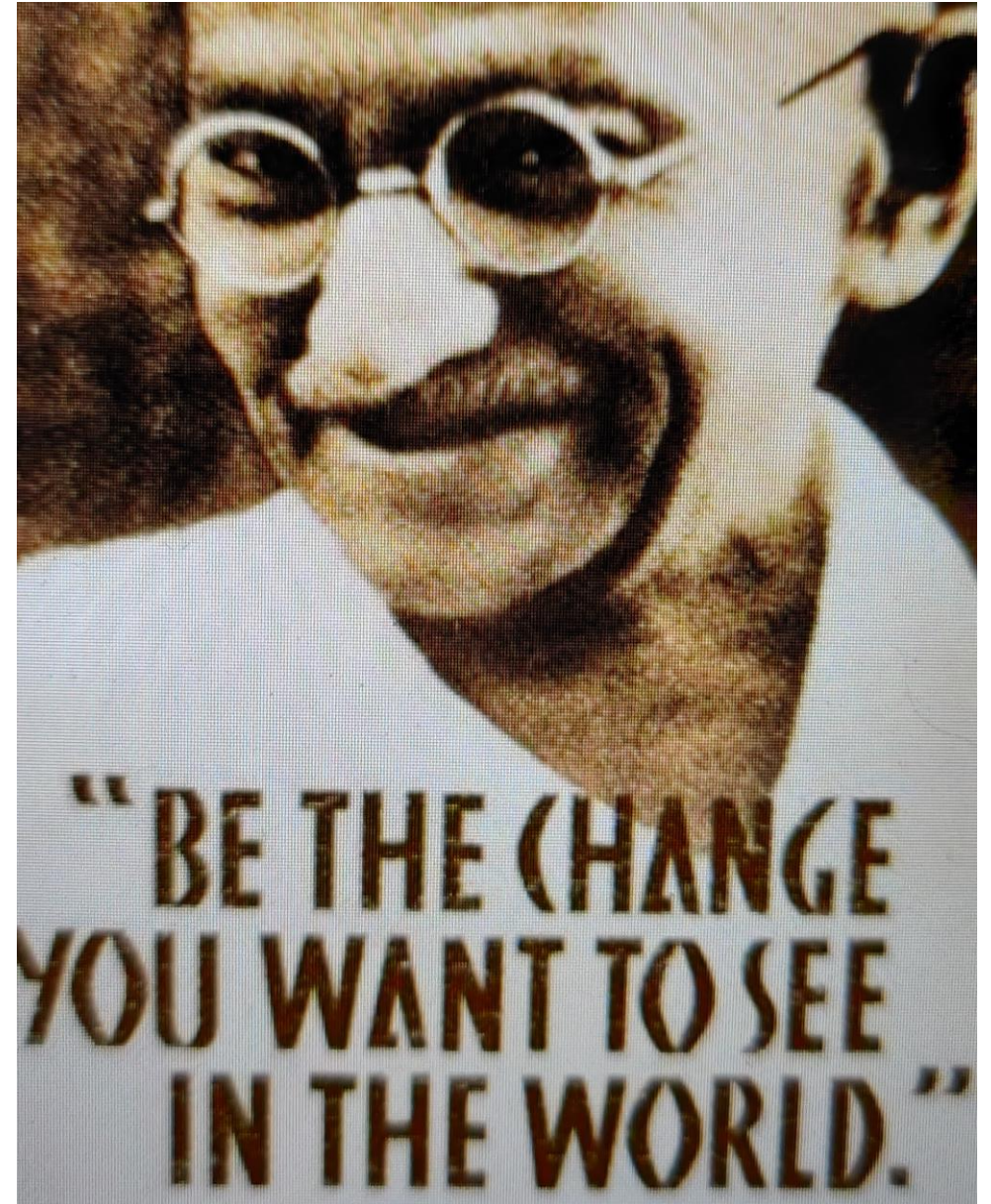
Nuorten päihdepalveluissa

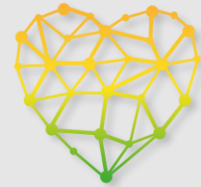
Vankilatyössä

Periaatteet
Mahatma
Gandhin ja
Martin Luther
Kingin ideoista

- "Ihmisen pitää kehittää sellaisen menetelmän kaikkiin ihmimillisiin konflikteihin, että se kieltää koston ja aggression. Sellaisen metodin perusta on rakkaus."
- "Ole se muutos, jonka haluat nähdä maailmassa"

Tulevaisuuden
lastensuojelu

Kokemuksia Itäiseltä Uudeltamaalta 2021-2022

Katarina Fagerström, projektisuunnittelija

NVR on vanhempain ystävällinen lähestymistapa lastensuojelutyössä

- Miten luomme allianssin vanhempiin?
- ... ja samalla huolehdimme lasten ja nuorten oikeuksista?
- Mitkä teorit ohjaavat meidän ajatteluamme?
- Tukevatko ne suhteen luomista yhteistyön rakentamiseen?

Perinteinen auktoriteetti versus Uusi auktoriteetti (Omer 2008)

Perinteinen auktoriteetti

- Etäisyys ja pelko
- Kontrollin tarve
- Salaperäisyys, ei tilaa kritiikille
- Välittömät reaktiot
- Ylhäältäpäin johtaminen
- Kosto
- Valvonta ja kontrolli

Uusi auktoriteetti

- Läsnäolo, läheisyys ja osallisuus
- Rajojen asettamisen velvollisuus
- Läpinäkyvyys ja sosiaalinen tuki
- Viivästetyt reaktiot
- Ankkurointi sosiaaliseen verkostoon
- Sovinto konfliktin jälkeen
- Kosketus ja kysymykset, dialogiin pyrkiminen

Lähestymistapaa kuvaavat sloganit:

- “Pitää takoa kun rauta on kylmää.”
- Hankalissa tilanteissa ei tarvitse voittaa, vaan kestää.
- Virheet ovat väistämättömiä, mutta eivät korjaamattomia.

Vanhempien itsehillinnän ja itsesäätenlyn vanhvistaminen

Häpeän työstäminen ja yhteisön tuki

Aikaa arvostetaan työvälineenä
- Aikalisän salliminen itselle

Työvälineet

- ”Julkilausuma”
- ”Sit-in”
- Tukijat ja tukiverkoston rakentaminen
- Suhteellisuudesta refleктоiminen -
Liikennevalomalli:
Kiinnostunut, fokusoitu
ja valpas vanhemmuus

Vanhempien kokemuksia NVR-ryhmästä:

(Lindroos & Östbye 2023)

- *”Se on varmaan tapauskohtaista, että on hyvä että on ne raamit tai ne liikennevalojutut tai mitä oli, ne kirjehommat. Joillekin ne toimii ja on sellainen tilanne että niitä voi käyttää mutta taas joillekin ne ei just siinä tilanteessa toimi. On hyvä että on valinnanvaraa”.*
- *”Onhan ne täällä meidän selkärangassa ne jutut. Meillä on niin paljon rauhallisempaa kaiken kaikkiaan. Kaikki on oppinut tavallaan pysäyttymään, niin ettei niin helposti sano, sitä niin kuin fundeeraa ennen kuin sanoo.”*

Jatkuu

- *”Kaikki vinkit niin ne oli tosi hyviä, mutta se suurin juttu oli se että me tavattiin siellä muita vanhempia jotka oli ihan tavallisia tyyppejä ja heillä oli paljon hyvin samanlaista kuin meillä.”*
- *”Se oli hyvä siinä NVR:ssä että niitä kokemuksia mitä nyt muilla, se avasi sitä juttua miljoona kertaa paremmin kuin joku perhetyöntekijä tai joku terapia”.*
- *”se ryhmä oli niin kuin se turva, niin kuin se syli mihin me saatiin vihdoin nojata, nääkin on hengissä ja me vielä jaksetaan yhdessä, se oli niin kuin se juttu mikä siinä ryhmässä tulee luoda, työkalut ja ne on tärkeitä, mut ne ei oo niin tärkeitä kun se, et luodaan se tila, se ryhmä”.*

Jatkuu vielä

”Siinä oli kolme ohjaajaa ja ne täydensivät toisiaan tosi hyvin. Katarinalla oli valtava kokemus ja tää nuorempi, hänellä oli aina jotain sellaisia käytännön asioita. Kokemusasiantuntija oli tosi hyvä siinä että saatiin se toivo ja valopilkku, että voi se muutos tapahtua.”

”koen että lastensuojelussa työntekijät ei ole valmiita alkaa pistää itsensä kokonaan likoon ja se että se kokemusasiantuntija pisti itsensä ihan likoon, heidänkin kaikki pahimmat kokemuksensa... se oli hirveän tärkeätä siinä että se jää murtui pikku hiljaa niillekin jotka oli tosi arkoja ryhmän alussa puhumaan oikeastaan mistään.”

Lähteitä:

Attwood, Juliette et al. (2020) Non Violent Resistance parent training and adolescent substance misuse. *Journal of Family Therapy* (2020) 42: sivut 222-251

Fagerström, Katarina (2022) Väkivallaton vastarinta (Non Violent Resistance) NVR – tukea haastavasti käyttäytyvien Nuorten vanhemmille. *Ratkes – Ratkaisu- ja voimavarakeskeisen kulttuurin lehti* 3/2022.

Fagerström, Katarina (2022) Väkivallaton vastarinta NVR (Non violent resistance) -monialaista tukea päihteitä käyttävän nuoren vanhemmille s. 66-75 Julkaisussa (toim.) Yliruka, Laura; Eriksson, Pia; Jokinen, Liisa ja Pasanen, Kaisa Kohti monialaista lastensuojelua hyvinvointialueilla.

Hicks, Stephanie et al. (2020) Engaging a family's support network in non-violent resistance: the experience of supporters. *Journal of Family Therapy* (2020) 42: sivut 252-270

Klostermann, K. and O'Farrell, T. J. (2013) Treating substance abuse: partner and family approaches. *Social Work in Public Health*, 28(3–4): 234–247.

Lindroos, Martina & Östbye, Jens (2023) Non Violent Resistance-grupper som föräldrastöd inom barnskyddet Praktikforskningsrapport . Magisterprogrammet i samhällsvetenskaper Helsingfors universitet 2022-2023

Mönkkönen, Kaarina; Kekoni, Taru & Pehkonen, Aini (2019) Moniammatillinen yhteistyö – Vaikuttava vuorovaikutus sosiaali- ja terveysalalla. *Gaudeamus*. Tallinna.

Omer, Haim (2004) *Nonviolent Resistance. A New Approach to Violent and Self-destructive Children*. Cambridge University Press. New York

Omer, Haim (2011) *The New Authority. Family, School and Community*. Cambridge University Press. New York.

Omer, Haim et al. (2020) Väkivallaton vastarinta – Työkaluja haastavien nuorten vanhemmille. *Inspis* 1. EVVK – Ratkaisukeskeinen työskentelyote nuorten kanssa. Lyhytterapia Instituutti LTI. Kääntäneet Ben Furman ja Maiju Ahola.

Omer, Haim (2020) *Modiga lärare – från ifrågasatta till oumbärliga*. Verti Ab. Lösningfokus.

Omer, Haim (2021) *Courageous Teachers – Developing a new authority to cope with violence and chaos*. Printed in Great Britain by Amazon

Weinblatt, Uri (2018) *Shame Regulation Therapy for Families. A Systemic Mirroring approach*

[NVR \(Non Violent Resistance\) Väkivallattoman vastarinnan vanhempaintyö | Innokylä \(innokyla.fi\)](#)